

A könyvben Jánossy Gábornak, a Tengernek Csillaga folyóiratban az elmúlt években közreadott gondolataival, cikkeivel találkozunk. A téma igen változatos, hiszen minden írás egy-egy, a hitünket, illetve hitgyakorlatunkat érintő gondolatot jár körül.

Ezeket két csoportban adjuk közre. Az egyik a Szentírás elemzésével foglalkozik, szentírási szakaszok átgondolására, napi hitgyakorlatban történő megvalósításra buzdítva. A másik csoportban az egyéb gondolatok szerepelnek, melyek természetesen szentírási alapon, de nem konkrét idézetek elemzésével tárnak elének egy-egy témát, a katolikus hit alapjaihoz ragaszkodva.

Ezekkel az írásokkal szeretnénk támogatni az olvasókat a személyes hitük növekedésében. Bízunk benne, hogy ezek a gondolatok a mai kavargó, időnként szándékosan bizonytalanságban hagyott világban biztos fogódzó pontot adnak a napi hit egyre komolyabb megéléséhez.

Jánossy Gábor: GONDOLATOK A HIT NÖVEKEDÉSÉHEZ

Jánossy Gábor
**GONDOLATOK
A HIT NÖVEKEDÉSÉHEZ**

Jánossy Gábor

Gondolatok a hit növekedéséhez

Bevezetés

Az elmúlt években sokszor éreztem, hogy egy-egy témában le kell írnom gondolataimat, melyek jellemzően megjelentek a Tengernek Csillaga, általam szerkesztett folyóiratban. Többen jelezték vissza, hogy rendszeresen várják azt, hogy a következő lapszámban milyen gondolatokat írok le. Számomra is többször volt már élmény a fél évvel, évvel, esetleg egy-két évvel ezelőtt leírtakat újból átolvasni, feleleveníteni.

Ezért gondoltam arra, hogy ezeket a cikkeket összegyűjtöm és egy kis könyvben közreadom azzal a szándékkal, hogy az Isten felé vezető utunkon segítséget, újabb és újabb lendületet adjon, hogy az egyre zavarosabb világban könnyebben maradjunk a tiszta úton, egymást támogatva, erősítve.

Tisztában vagyok vele, hogy egy-egy támát sokféleképpen lehet megközelíteni, és az én gondolataim abból csak egy megközelítést tárgyalnak ki. Mégis, talán ezzel is hozzá tudok járulni a Szentírás elemzéséhez, a napi hitgyakorlatunkat segítve.

Ebben az összeállításban két csokorba gyűjtöttem a cikkeket, az első konkrétan egy-egy szentírási idézetre épül, azt hozza közelebb a napi élethez. A másik csokorba konkrét szentírási idézet nélkül, mégis szentírási, katolikus hitgyakorlati alapokra építve fejtek ki gondolatokat, mutatok rá egy-egy téma katolikus megvilágítására.

Bízom benne, hogy ezek az időnként szokatlan gondolatok sokaknak fognak segíteni saját gondolatok indításában, a hit mélyebb megélésében a hétköznapiakban. Isten és a Boldogságos Szűz Mária segítsenek ebben minket!

Az összeállítás végén néhány ima és rózsafüzér elmélkedési gondolat egészíti ki a könyvet – a teljesség igénye nélkül.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Jánossy Gábor

Szerkesztette:
Jánossy Gábor

Lektorálta:
Bocsa József, piarista

Borítókép:
Puchard Zoltán, Amalfi, Olaszország

ISBN szám: 978-963-89858-7-3

Kiadja:
Stella Maris Alapítvány
1539 Budapest, Pf. 638.
www.tengernekcsillaga.hu

Nyomda: Co-print Kft. (www.co-print.hu)
Felelős vezető: Gebauer Gergő

2015

Szentírási elemzések

Ima és böjt együttesének ereje

„...fölkelt, parancsolt a szélnek és utasította a tavat: »Csendesedj! némulj el!« A szél elült s nagy nyugalom lett.” (Mk 4,39)

Az apostolok igen elcsodálkoztak Jézus cselekedetein. Valószínűleg először azon, hogy ilyen viharban, mely dobálja a hajót és a becsapódó hullámok már majdnem megtöltötték azt vízzel, ő még mindig aludni tud. Ezt még valahogy meg lehet magyarázni Jézus fáradtságával. De amikor felébresztették Jézust, akkor ő parancsolt a szélnek és a hullámoknak és azok azonnal lecsendesedtek. Valahol érthető, hogy erre nem az öröm fogta el az apostolokat, bár örültek nyilván annak, hogy nem kell tovább küzdeni az elemi erőkkel, mégis – mint gyakorlott halászok – egy sokkal mélyebb területen fogta meg őket. Ilyenről még a legöregebbek sem meséltek, hogy valakinek a szél és a hullámok felett ilyen megdöbbentő hatalma lett volna. Ezzel szembesülni valóban félelmetes. Csak amikor az ember már elég sokat gondolkozik az eseményen, akkor kezdi átjárni a „meleg”, hogy milyen jó, hogy nekünk ilyen pásztorunk van, akinek az elemi erők felett ilyen hatalma van. Ha az ember engedi a szívét megnyílni, jó érzés tölti el, hogy a komoly, romboló elemi erők ellen Jézus Krisztus ilyen könnyedén és ilyen hatékonyan lépett fel. Ez számomra azt jelenti – mivel Nála egy nap annyi, mint ezer év, azaz nincs idő –, hogy ma is ugyanilyen hatékonyan lép fel, ha odamegyünk hozzá és kérjük, távolítsa el az elemi erők rombolását.

Ma számomra csak az a kérdés, hogy tudok-e valóban odamenni Hozzá? Tudok-e annyira kikökönni e világ forgatagából, hogy valóban Rá figyeljek és a komoly odafigyelésem miatt valódi esélyem legyen arra, hogy megesik a szíve rajtam, mint annak idején a kétségbeesett apostolokon? Nekik már semmi más esélyük nem volt, teljes odaadással Tőle várhatták már csak a megoldást. És nem remélték, hogy ilyen frappánsan és csodálatos egyszerűséggel old meg egy emberileg megoldhatatlan feladatot.

Tehát az a kérdés, hogy mennyire tudok ráhagyatkozni Jézusra, vagy ha Őt túl távolinak érzem, akkor az Édesanyjára, a Boldogságos Szűz Máriára, akinek egyetlen célja ebben a kavargó világunkban, hogy szent Fiához vezessen minél több embert? Csak akkor tudok rájuk hagyatkozni, ha meg tudom nyitni a szívemet. A szívemet pedig csak akkor tudom megnyitni feléjük, ha kiszakítom magam – legalábbis időszakokra – ebből a minket körülvevő „evilág”-ból. Az „evilág”-ból csak akkor tudok kiszakadni, ha annak csábításainak – legalábbis rövidebb-hosszabb időszakokra – ellene tudok mondani. Ellen tudok mondani először is a pénz uralmának, másodsor az ösztönök csábításainak – szexualitás elsők közé helyezése, evési csábítások, szenvedélyek (cigaretta, alkohol), önmegvalósítási vágy stb.

Mindezeknek pedig akkor tudok ellene mondani, ha önuralomra nevelem magam megfelelő önfegyelemmel. Ez lemondással jár, melyet a ma emberének igen nehéz megtennie, hiszen a TV, a rádió, minden arról szól, hogy „éld ki magad”, „engedj az élvezeteidnek, az ösztöneid csábításának”, „éljél evilági életet”. Ezt persze nem ilyen nyílt szavakkal, de egyértelmű buzdításokkal és tudatalatti befolyásolási technikákkal valósítják meg a médián keresztül – ennek legjobb ellenszere a kikapcsoló gomb.

A lemondást nevezzük böjtnek, amennyiben az a lemondás valami szép, szent cél érdekében történik. A fogyókúra is lemondással jár, de abban nem az Isten felé vezető úton járás a cél, hanem az, hogy jobban nézzek ki, és ezáltal tetszetősebb legyek a többi ember számára. A böjti lemondás a lélek tisztulását hozza. És ha a lélek tisztul, akkor közelebb tud lépni Istenhez, akkor jobban meg tudom szólítani Jézust vagy az Ő szent Anyját, a szenteket, az angyalokat stb.

Tehát ha a rendszeres imádságom mellé rendszeres böjti alkalmakat is be tudok iktatni, akkor a lelkem valóban közelebb kerül Jézushoz, aki biztos, hogy egyre nagyobb örömmel teljesíteni fogja akár komolyabb kéréseimet is – ha egyezik az Ő hosszú távú szent akaratával. (Az Ő hosszú távú szent akarata kizárólag a lélek üdvének elérését célozza.)

Elismerem, hogy az Istenre hagyatkozás gyakorlata nagyon nehéz. Elismerem, hogy az Isten akaratának elfogadása időnként nehéz feladat, de egy-egy esemény után visszatekintve, az isteni segítség felfedezése olyan mély és maradandó örömet okoz, melyért érdemes küzdeni.

Csak biztatni tudlak kedves testvérem, hogy kezd el (vagy ha már elkezdted, ne hagyj abba) az ima és böjti felajánlás együttesét. Csodálatos, komoly, mély, maradandó örömet okoz a léleknek ennek eredménye – természetesen teljesen váratlan pillanatokban, számomra előre el nem tervezhető módozatokkal. De ezt jó is Istenre hagyni, hogy Ő mikor és mivel akar megerősíteni a felé vezető úton.

Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy ebben semmi új sincs, hiszen Jézus, aki legfőbb példaképünk, mit csinált? Nyilvános tevékenysége előtt negyven napot böjtölt. Közben mit csinált? Időnként egész éjszakákat átímádkozott. Mit mondott a Tábor hegyről való lejövetelekor? A Sátán bizonyos fajtáit csak ima és böjt együttesével lehet kiűzni, távol tartani (v.ö.: Mt 17,21 és Mk 9,29). Tehát most, ebben a világban, ebben az egyre sátániabb világban mi lehet a leghatékonyabb fegyver a szép cselekedetek (nem szép szónoklatok, hanem szép cselekedetek!) megvalósításához? A jézusi tanítás megélése, melyet a Szűzanya a komoly jelenési helyeken mindenhol hangoztat: ima és böjt!

Nehéz elkezdni, nagyon nehéz kitartóan csinálni, de érdemes! A Szűzanya Medjugorjében mondta, hogy ima és böjt együttesével a háborúk is megállíthatók – Medjugorjétől 3 km-re meg is állt! A vadászbombázók nem tudtak bombát dobni a templomra (csak egy bomba esett le a templom elé, és az sem robbant fel). A Szűzanya mondta Szőkefalván, hogy az ima és böjt gyakorlásával a természeti csapások megállíthatók – és Szőkefalvát és környékét megkímélte a természeti csapás! Vegyük észre a jeleket és ezek indítsanak minket komoly cselekvésre. Hiszen itt az alkalmas böjti idő...

(Tengernek Csillaga XIV/2., 2009.)

Ima és böjt

„Mindamellet ezt a fajtat nem lehet másképp kiűzni, csak imádsággal és böjttel.” (Mt 17,21)

„Ez a fajta nem megy ki másként, csak imádság és böjt hatására – felelte” (Mk 9,29)

Nemrég múlt el a böjti idő. Most már a feltámadott Jézusnak örvendezünk a napi liturgiában. A hétköznapiakban azonban mindig elő-elő jön egy-egy megpróbáltatás. Mindig vannak napi keresztek, hol kisebbek, hol nagyobbak. Ezeket viselnünk kell, Jézust követve, hogy végül az örök életben nekünk is a feltámadás öröme juthasson.

A böjti időben újból elém került a fenti két idézet, mely a böjti időszak elmúltával sem veszíti aktualitását.

Jézus mindennapjai önuralomban és önfegyelemben zajlottak. Így tudta csak folyamatosan a Mennyei Atya akaratát szem előtt tartani, így tudta csak az Ő akaratát beteljesíteni. Nekünk az önuralomban élő Jézus a példaképünk, Őt kell követnünk. Jézus lemondott saját akaratáról, teljesen az Atya akaratának élt.

A lemondást nevezzük böjtnek, amennyiben az a lemondás valami szép, szent cél érdekében történik. A böjti lemondás a lélek tisztulását hozza. És ha a lelkünk tisztul, akkor közelebb tudunk lépni Istenhez, akkor jobban meg tudjuk szólítani Jézust vagy az Ő szent Anyját, a szenteket, az angyalokat stb. Akkor nyitottabbak tudunk lenni az égiek akaratának teljesítésére.

Tehát ha a rendszeres imádságom mellé rendszeres böjti alkalmakat is be tudok iktatni, akkor a lelkem valóban közelebb kerül Jézushoz, aki biztos, hogy egyre nagyobb örömmel teljesíteni fogja akár komolyabb kéréseimet is – ha egyezik az Ő hosszú távú szent akaratával. (Az Ő hosszú távú szent akaratát kizárólag a lelkem megmentését, mennyországba vezetését célozza.)

Ha belegondolunk Jézus példájába, Ő 40 napos imával és böjttel készítette elő nyilvános működését! Milyen érdekes, hogy amint a

Szűzanya üzeneteiben (pl. Medugorje, Szőkefalva) egyre sürgetőbben az ima és böjt együttesére hívja fel a figyelmünket, akkor a legújabb megjelenő Bibliafordításból lassan eltűnik Jézus ide vonatkozó mondata. Medugorje-ban a Szűzanya még csak a szerdát és pénteket kérte kenyéren és vízen való böjtölésre. Szőkefalván már a hétfőt is kérte a szerda és péntek mellé. (A hétfői böjtöt elsősorban a papokért kellene felajánlanunk.)

Közben a Szent Jeromos Társulat által újra fordított Szentírásban először (első kiadás) még csak a Mt 17,21 hiányzott, vagyis a 20. vers után a 22. vers következik, a második kiadásban a 21. szám be lett írva, de a szöveg továbbra is hiányzik. A harmadik kiadásban már a Mk 9,29. verset átírták, a böjt szót kihagyták. Ezek a mondatok Jézus szavai, melyeket akkor mondott, amikor az apostolok panaszkodtak, hogy egy adott sátáni fajzatot nem tudtak kiűzni, vagyis az erősebb volt náluk. Erre mondta Jézus, hogy ez a fajta csak ima és böjt együttesével tartható távol.

Ma is ez a fajta támad leginkább, ezért most már nem csak érzésem, hanem meggyőződésem, hogy hitbeli komoly és szép dolgot csak ima és böjt együttesével lehet tenni. A sátáni támadás egyre erősebb, egyre kiterjedtebb a világon. És ez ellen valóban ma már a „legerősebb fegyver”, az ima és böjt együttesére van szükségünk. Ezért csak arra tudom bízni engesztelő társaimat, hogy tartsunk ki az ima és böjt együttesében, ahogy a régebbi Bibliafordításokban mindenhol olvasható Jézus szava.

A Szűzanya üzeneteiben az is egyértelmű, hogy az ima és böjt együttesével tartható távol a háború (Medugorje), vagy ima és böjt együttesével tarthatók távol a természeti csapások (Szőkefalva). Tehát ma, amikor mindenfelé egyre komolyabb feszültségek vannak népek, népcsoportok, országok, földrészek között, ma, amikor a természet – a mi tevékenységünknek is köszönhetően – egyre kiszámíthatatlanabb, egyre több helyen van és várható természeti csapás, egyetlen lehetőségünk van, ami Istennek is kedves, hogy az ima és böjt együttesét egyre kitartóbban, egyre többen gyakoroljuk! És írjuk

bele nyugodta a Szentírásunkba a régi Szentírásból kimásolva Jézus szavait, mert azok ma talán a legaktuálisabbak az egész Szentírásban! Hiszen az ima és böjt együttese révén oly mértékben kinyílik a lelkünk Isten felé, hogy az pozitívan meg fog látszani cselekedeteinken is, a hétköznapiakban.

Isten és a Boldogságos Szűzanya adjon erőt mindannyiunknak, hogy kitarthassunk csöndes, alázatos, rendszeres engesztelésben, példát mutatva környezetünknek.

(Tengernek Csillaga XIV/3., 2009.)

Jézus nevére

Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban (Róm 14,11)

Jézus nevére, Jézus jelenlétére hajoljon meg minden térd még az alvilágban is! Ez a Rómaiakhoz írt levél komoly elvárása.

Érdekes módon két szélsőséget lehet tapasztalni ma a sokféle gyakorlat között. Az egyik szélsőség abban nyilvánul meg, hogy a rózsafüzér imádkozása közben minden Üdvözlégy közepén, Jézus nevének említésére meghajolnak az imádkozók. A másik szélsőség, hogy még az Oltáriszentségben megjelenő, vagy előttünk levő Jézus Krisztus előtt sem térdelnek le, esetleg egy kis „pukkedlit” (térdhajtásra emlékeztető mozdulat egy harmada) csinálnak a hívek, vagy egy kis fej biccentést.

Pál apostol egyértelművé teszi, hogy Jézus nevére, már az ő említésére is le kellene térdelnünk. Ez a gyakorlatban annyit jelentene, hogy amikor tömegesen észlelnénk, hogy most le kellene térdelnünk, mert Jézus neve elhangzott, addigra már ki is mondtuk és már más szavakat mondunk. Ezért amikor Jézus neve az imádságok között elhangzik (ez a két szótag), nagyon nehéz lenne mindig letérdelni – bár nem lehetetlen ez sem.

Én olyan liturgikus mozgást tanultam, hogy amikor kifejezetten Jézusról van szó az imádságban, valamilyen fokozott odafigyeléssel, akkor legalább hajoljon meg az ember. Ilyen a vasárnapi szentmisében kétszer szokott előfordulni, egyik a Dicsőségben, ahol egy fokozás van „te vagy a szent, te vagy az Úr, te vagy...” és a végén kimondjuk: „Jézus Krisztus” ekkor legalább hajoljunk meg. A másik a Hiszekegy alatt, amikor Jézus megszületéséről van szó, akkor Karácsonykor valóban le is térdelünk, de év közben legalább hajoljunk meg Jézus valós földön való megjelenésének dicséretére.

Papjaink közül kevéstől és nagyon ritkán hallunk az Oltáriszentségben valóságosan köztünk lakó Jézus Krisztus dicséretéről. Oly ritkán kerül szó arról, hogy ennek milyen fenntartó ereje van, hogy Ő mennyire vár minket állandóan a templom hideg csendjében a Tabernákulumban, ezért nem csoda, hogy a hívek egyre inkább kezdenek leszokni arról, hogy a kényelmetlen térdeléssel üdvözljék Őt. A másik viszonylag általános probléma, hogy az átváltoztatás alatt, amikor megjelenik valóságosan Jézus Krisztus a Szentostyában, akkor a hívek egy része maximum feláll, de nem is igyekszik letérdelni. Ezt sajnos néhány templomban nehéz is megtenni, ahonnan eltávolították a térdeplőket, vagy olyan székeket alkalmaznak, melyeknek merevítő lécei miatt lényegileg lehetetlen is letérdelni. Itt különösen kínos a padlóra térdelni – bár elődeink ezt gyakorolták évszázadokon át...

Jó lenne erről gyakrabban el-gondolkodni egymás között a híveknek is, de a papokkal közösen is. Mert az Oltáriszentség tisztelének a hiánya, a tisztelet kifejezésének, a térdhajtás látványának a hiánya is az Egyház lelki gyengülését eredményezi már napjainkban is. Ugyanez vonatkozik a szentáldozás milyenségére is. Lehet, hogy egy-egy embernek adott esetben egy-két évig is talán mindegy, hogy nyelvre vagy kézbe áldozik, mert még a hite valahol mélyen meg volt alapozva. De társadalmi szinten egyértelmű összefüggés mutatható ki a kézből áldozás elterjedése és a hit meggyengülés között.

Mekkora lelki különbség van a kétféle áldozásban. A „hagyományos” áldozásnál odatérdek a térdeplő rácshoz és **várom** az Úr érkezését, és amikor mély **alázattal** a nyelvemre megkaptam, nem kell azonnal tovább mennem, hanem néhány pillanatig eltölthet az az öröm, hogy **meglátogatott** Ő, Jézus Krisztus. És mennyire más lelkileg az a helyzet, amikor érdemben folyamatos gyaloglás közben a kezemre kapom Jézus Krisztust, Akivel gyaloglásom közben **megáldoztatom magamat**. Természetesen nem is tudok ilyenkor azzal törődni, hogy lehullik-e egy-egy darabka a Szentostyából vagy sem. Pedig Egyházunk tanítása szerint a Szentostya minden parányi darabkájában Jézus Krisztus valóságosan jelen van!

Az önmagunk megáldoztatása évek folyamán a hozzáállásban megváltoztatja a hívek igen széles rétegét. Megváltoztatja a hívek lelki hozzáállását az Oltáriszentséghez. Megváltoztatja azt az érzést, melyet egészséges (lenne) kifejleszteni a hívőnek: hogy „nem vagyok méltó, hogy hozzám jöjjön”, hiszen ki vagyok én Hozzá képest?

És itt kell újból megemlítenem, az apostol utasítását, hogy Jézus nevére, jelenlétére hajoljon meg minden térd. Ne gyalogoljon a láb, hanem hajoljon meg a térd

(Tengernek Csillaga XV/5., 2010.)

Akinek van, még kap

„Senki sem gyűjt világot azért, hogy befödje valami edényfélével, vagy hogy az ágy alá tegye. Inkább a tartóra teszi, hogy aki csak belép, lássa világát. Mert semmi sincs úgy elrejtve, hogy elő ne kerülne és nincs titok, ami ki ne tudódna, és nyilvánosságra ne kerülne. Vigyázatok, hogyan hallgatjátok. Mert akinek van, még kap hozzá, akinek pedig nincs, attól még azt is elveszik, amiről azt véli, hogy az övé.” (Lk 8,16-18)

Érdekes erről az utolsó mondatról egy kicsit elgondolkodni. Ki az, aki még kap, és ki az, akitől még azt is elveszik, amit magáénak hitt.

Ez első ránézésre nagyon igazságtalannak látszik. Igazságtalannak tűnik, hogy akinek már van, az még kap, és pláne az igazságtalannak tűnik, hogy akinek egy kevés van, attól még azt is elveszik, amije van. Ez első olvasásra nem egyezik a szeretet parancsával. Annak ellentétéként tűnik fel. Éppen ezért kicsi mélyebbre kell gondolnunk.

Ha a gyakorlati életünkre vetítjük ezeket a gondolatokat, akkor egy kicsit világosabb lesz előttünk ez az összefüggés. Mert aki nap mint nap megéli hitét, vagyis úgy él, ahogy egy kereszténynek kellene – azaz minden nap töltekezik az Evangéliummal és imádságaival –, annak a hite természetesen növekszik, vagyis annak nap mint nap adnak kegyelmet. Ő az, aki érdemben folyamatosan tud világítani, és nem kell félnie attól, hogy kiderülnek dolgai.

A másik embertípus, akik közé úgy tűnik ma sokkal többen tartoznak, azok, akik nem olvassák, vagy a szentmisén, esetleg a rádióban nem hallgatják naponként az Evangéliumot, és nem imádkoznak rendszeresen, azok hite teljesen reálisan nem fog erősödni. Azoktól természetes, hogy elveszik azt is, amiről azt hiszik, hogy az övék. Hiszen e világ forgataga, csábításai szép lassan eltávolítják a mély hittől. Egy idő után már csak azt hiszik magukról, hogy hisznek, de a cselekedeteik, az életvitelük már nem igazán erről tanúskodnak.

Érdemes elgondolkodnunk, hogy melyik csoportba tartozunk, illetve hogy melyik csoportba szeretnénk tartozni, és ehhez mit kell megcselekednünk. Mert ugyan meg kell érte komolyan dolgozni, de mégis sokkal jobb a kegyelmi ajándékokban növekedők körébe tartoznunk, mint a kiüresedők közé.

(Tengernek Csillaga XV/6., 2010.)

Hogyan lehetséges ez?

„...megjelent neki az Úr angyala az illatáldozat oltárának jobb oldalán. Amikor Zakariás meglátta, zavarba jött, és elfogta a félelem. Az angyal azonban így szólt hozzá: „Ne félj, Zakariás, mert imád meghallgatásra talált! Feleséged, Erzsébet, fiút szül neked, s te Jánosnak fogod nevezni...” Zakariás megkérdezte az angyaltól: „Miből fogod a dolgot megtudni? Mert hisz öreg vagyok, és már feleségem is előrehaladt a korban.” „Én Gábor vagyok – felelte az angyal –, s az Úr színe előtt állok. Az a küldetésem, hogy ezt megmondjam neked, és adjam tudodra ezt a jó hírt. Íme, most megnémulsz és nem fogsz tudni beszélni addig a napig, amíg ez be nem következik, mert nem hittél szavaimnak, amelyek majd, ha eljön az ideje, be fognak teljesedni.” (Lk 1,11-20)

A hatodik hónapban az Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták. Az angyal belépett hozzá és megszólította: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden asszonynál.” E szavak hallatára Mária zavarba jött, és gondolkozni kezdett rajta, miféle köszöntés ez. Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni...” Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” Az angyal ezt válaszolta és mondta neki: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni...” Mária így válaszolt: „Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint.” Erre az angyal eltávozott. (Lk 1,26-38)

Első ránézésre furcsának tűnik, hogy lényegileg ugyanazon viselkedésre teljesen különböző választ adott a főangyal. Zakariás kérdésére a válasz az volt, hogy hitetlenségem miatt megnémulsz,

amíg a gyermek meg nem születik, Mária kérdésére pedig egy magyarázat és utána egy boldog befejezés következik.

Nyilvánvalóan kínálja magát, hogy nem szabad csak ebből a felszínen jól látható pillanatnyi eseményből kiindulni. Ennek sokkal mélyebben kell, hogy legyen a magyarázata. Meg kell vizsgálnunk a két személy előéletét, hátterét.

Zakariásról annyit tudhatunk, hogy egy hitét komolyan megélő őszövétségi pap volt, akinek már számolnia kellett azzal, hogy öregeése révén is hiába vágyott feleségével, Erzsébettel együtt utódokra, valamiért nem sikerült és közben megöregedtek. Ebben a tudatban és realitásban végezte papi szolgálatát, amelyben egy váratlan pillanatban megjelent neki a főangyal és közölte, hogy gyermeke lesz.

Teljesen természetes az a hitetlenkedő kérdés részéről, hogy hogyan is lehetne ez, hiszen feleségével már sok-sok próbálkozás után lemondtak erről. A főangyal erre a kicsit hitetlenkedő kérdésre válaszolja azt, hogy hitetlenségem miatt megnémulsz.

Azt meg kell itt jegyezni, hogy Isten a hitetlen visszakérdezés „büntetése” révén csodálatos jelet adott az isteni szolgálatot teljesítő papon keresztül, hiszen a nép rögtön megértette, hogy jelenése volt és még nagyobb csodálkozás övezte azt a pillanatot, amikor megoldódott Zakariás némasága és Istendicsőítést zengett.

A másik személy Mária, akinek előéletéből annyit tudhatunk, hogy ő is igazi Istenhitben élt, azzal a különbséggel, hogy szüzességi fogadalmat tett, mely szerint teljesen és kizárólag Isten szolgálatában akarta leélni életét. Erre a fogadalomra Józsefet is rábeszélte, hatására József is szüzességet vállalt. Ebben az Istenhitben egymás mellett élő két ember által kialakított légkörben jelent meg Mária előtt Gábor főangyal a hírral, hogy gyermeket fog foganni. Mária visszakérdezésében feltehetőleg az a megszeppenés lehetett, hogy ha ő szüzességet fogadott, akkor most ezt meg kell szegnie egy gyermek foganása miatt? És amikor az angyal elmagyarázta, hogy Istennél semmi sem lehetetlen, akkor teljesen megnyugodott Mária és kimondta a történelmünket meghatározó „legyen”-t.

Tehát a két személy teljesen más háttérrel rendelkezett és így ugyanazon „megkeresésre” szavakban ugyan nagyon hasonlóan, de gondolati, érzelmi hátteret tekintve eléggé különbözően reagáltak. A hírhozó főangyal pedig ennek megfelelően intézkedett.

Csodálatos még ebben az egész eseményben, hogy amikor Mária elmege Zakariásékhoz, akkor, Erzsébet köszöntésére belőle felzeng a Magnificat. És Zakariásból pedig János születésekor árad az Istendisőítés, a Benedicat. – két csodálatos ima születik.

(Tengernek Csillaga XVI/2., 2011.)

Jézus könnyei Lázár sírjánál

„Jézus látva, hogy (Mária) sír, és hogy a vele jött zsidók is sírnak, lelke mélyéig megrendült. »Hová tettétek őt?« – kérdezte. »Jöjj, Uram, felelték, nézd meg.« Jézus könnyekre fakadt...” (Jn 11, 33-35)

Minden évben visszatérő szent evangéliumi szakasz ez, mely Fekete vasárnap, a nagyböjti szent idő „lelki legmélyebb” pontján a remény Evangéliuma, hiszen a végén Lázár feltámasztásáról hallunk.

Régóta foglalkoztat ez az evangéliumi rész. Néhány éve egyre jobban zavar az első ránézésre önmagától adódó megközelítés, melyet mindenhol hallok, hogy Jézus könnyei a fájdalom könnyei. Valóban ez a magyarázat kínálja magát, emberi szempontból. De vajon lehet-e más magyarázatot is meglátni ebben az esemény sorozatban?

Ha megpróbálunk Isten, illetve Jézus isteni lelkisége oldaláról belegondolni ebbe a történetbe, akkor egy kicsit más megvilágítást lehet adni ennek a szakasznak. Hiszen Jézus már előre közli, hogy ez az esemény Isten dicsőségére történik úgy, ahogy történik. Ezért meglátásom szerint Jézus, amikor Mária sírását, az általa szeretett emberek fájdalmát látja, mélyen megrendül. De ez a megrendülés benne nem az emberi megoldást hozza, hogy ő is együtt sír a többiekkel, és fájjalja Lázár hiányát. Benne az Istenhez fordulást váltja

ki ez a megrendülés és a Mennyei Atyához fordul csendes imádságban. Ebben az imádságban feltételezhetően megkapja az „engedélyt” hogy feltámassza Lázárt. És éppen azért, mert átérezte a Lázárt szeretők fájdalmát, ezért ez a feltámasztás lehetősége az előre látott öröm könnyeit varázsolja szemeibe. Ő már előre örül annak, hogy a többiek mennyire fognak örülni Lázár feltámasztásának.

A felszínesen szemlélődő emberek csak a könnyeket látják, ezért nem tesz különbséget a Szentírás abban, hogy milyen eredetűek Jézus könnyei. Véleményem szerint ezek Jézus belső örömeinek könnyei lehetnek sokkal inkább, mint a halál fájdalmának könnyei, hiszen Jézus a feltámasztás és az élet!

(Tengernek Csillaga XVI/3., 2011.)

Ábrám és Ábrahám

Az Úr így szólt Ábrámhoz: „Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok neked. Nagy néppé teszek. Megáldalak, és naggyá teszem nevedet, s te magad is áldás leszel. Megáldom azokat, akik áldanak téged, de akik átkoznak téged, azokat én is megátkozom. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” (Ter 12-1-3)

Isten pedig azt mondta neki: „Én! Nézd, ez az én szövetségem veled. Te népek sokaságának atyja leszel. Ezért ne hívjanak többé Ábrámnak, hanem Ábrahám legyen a neved, mivel népek sokaságának atyjává teszek. (Ter 17,3-5)

Vizsgáljuk meg először, hogy mi történik Ábrámmal, hogyan válaszol az Úr hívására és mikor, miért, milyen körülmények között változik a neve Ábrahámmá. Először lássuk a Bibliának ezt érintő hét fejezetének főbb cselekményeit, mert így, a történetekkel együtt sokkal teljesebb módon tudjuk szemlélni, elemezni a két név jelentését, a két név hasonlóságát és különbségét.

Ábrámot szólítja az Isten és nagy ígéretet tesz neki: „általa nyer áldást a föld minden nemzetsége”. Ábrám hallgat Isten szavára, útra kel, és megkeresi azt a földet, melyet Isten mutat majd neki (Ter 12,1). Bár felesége meddő, mégis Istenbe vetett hite révén útnak indul. Kánaán földjén több helyen oltárt épít az Úrnak. Az éhínség idejére Egyiptomba menekül (Ter 12,10). Egyiptomból gazdagon tér vissza Kánaán földjére (Ter 12,20). Miután kiszabadítja a fogságba esett Lótót, Melkizedek, az Isten papja megáldja Ábrámot. Erre Ábrám tizedet ad Melkizedeknek mindenéből (Ter 14,18-20). Isten (újból) megígéri neki, hogy sok utódja lesz. Ábrám ezt lehetetlennek látja, mégis hisz az Úrnak. Ekkor, a hite felől megbizonyosodva, az Isten szövetséget köt Ábrámmal és megígéri, hogy a *Nilustól az Eufráteszig* utódaié lesz a föld (Ter 15,18-20).

A Biblia Ter 17,1-14 szakaszában Isten újból szövetséget köt Ábrámmal, újból megígéri, hogy sok örököse lesz. Ebben a szövetségkötésben az Ábrahám nevet adja neki, mely héberül annyit jelent: *sok nemzet atyja*. E szakaszban rendeli el Isten a körülmetélést, és Ábrahámnak *Kánaán földjét* ígéri oda. Ezt követően megígéri, hogy egy éven belül fia születik, akit Izsáknak nevez az Isten (Ter 17,15-19).

A Ter 18,1-15 szakaszban három férfi érkezik, akiktől újból ígéretet kap Ábrahám: egy éven belül fia fog születni, de nem akárkitől, hanem idős feleségétől. A három férfi (akik vezető személyét „az Úr”-nak nevezi a Biblia) megerősíti az Ábrámnak korábban tett ígéretét, mely szerint nem „csak” népek sokaságának atyja lesz, hanem „benne nyer áldást *a föld minden nemzete*” (Ter 18,18).

A Bibliában a neveknek jelentésük van. Az Ábrahám név héber nyelven azt jelenti, hogy sok nemzet atyja. Ezért változtatja meg az Isten a nevét, így fejezi ki a név a küldetését, a héber nyelv szerint.

Érdekes megvizsgálnunk azt is, hogy az „eredeti” név, az „Ábrám” szó jelent-e valamit? Talán segíthet minket egy magyar nyelvi vizsgálódás.

A magyar nyelvben az ábra az arcot, az ábrázatom, ábrám az arcomat jelenti. Ez esetben kimondható tehát, hogy magyarul értelmes az Ábrám szó, mely azt jelenti, hogy az Isten saját képére, saját ábrázatára

alkotott ember képviselőjével találkozunk itt a Bibliában. Ez a saját képére, hasonlóságára megalkotott ember – aki hitben engedelmeskedik neki – ez Ábrám, és általa nyer áldást a föld minden nemzetsége. (Isten az áldását jellemzően az embereken keresztül közvetíti a föld minden népéhez – mind a mai napig.)

A teremtés ezen aktusát a másik oldalról vizsgálva, érdekes újból anyanyelvünket elemezni. A magyar nyelvben az „i” és az „ö” betűk hasonló hangzásúak. Tehát a magyar nyelv szerint az Isten és az Östen ugyanúgy érthető, ugyanarra a személyre utaló név (ez csupán egy tájshólás jellegű különbség). Amennyiben ezt a kis cserét megtesszük, akkor értelmes összefüggést tudunk felfedezni, hiszen az Östen az ember szemszögéből nézve az őstenmagad, az ember ősi „prototípusa”, mert az Isten saját képére és hasonlóságára teremtette az embert. Így szépen kiegészíti egymást a két oldal. Az őstenmagad, vagyis az Isten megalkotta a saját ábrázatára legjobban hasonló embert, Ábrámot.

A magyar nyelvi vizsgálódáson keresztül tehát érdekes megállapításra juthatunk. A sok ezer éves Bibliában fellelhető két név (Ábrám és Isten) a mai magyar nyelvet beszélők számára értelmes és ugyanakkor mély tartalommal bíró magyarázatot tud adni az egész teremtéstörténet lényegét illetően.

(Tengernek Csillaga XVI/3., 2011.)

És megnyílt a szemük

Mária Magdolna futva sietett a tanítványokhoz, de ők nem hittek neki. Az emmauszi tanítványok hozták a hírt, de ők nem hittek nekik.

Milyen érdekes a hit kérdése. Hiszen a tanítványok három éven át voltak Jézus mellett. Minden cselekedetét látták. Többször elmondta nekik, hogy megölik, de harmadnapra feltámad. És mégis, amikor meghal, szerte akarnak széledni, újból munka, megélhetés után nézni (elmennek halászni). Láthatták a Szűzanya örömét, és hiába hozza a

hírt egy asszony, hiába hozza a hírt két tanítvány, hogy feltámadt, ők mégsem tudtak hinni.

Kivételt képez János, aki a lepleket látva látott és hitt. Ez a kivétel a Golgotától datálódik, ahol őt Jézus a Szűzanyára bízta, és János megkapta, átvette Máriától a megelőlegező hit kegyelmét, melynek köszönhetően ő az egyedüli, aki a látottak hatására hitt, még mielőtt személyesen találkozott volna az átlényegült Megváltóval.

Lehetséges, hogy a tanítványok túlzottan közel voltak három éven át a testileg is köztük levő Jézushoz, és ezért nagyon nehéz volt nekik átlépni a hit küszöbét. Lehet, hogy csak egyszerűen az embertársuk szavának nem tudtak hinni.

Nekünk, akik a Szentírásból ismerjük Jézus egész életútját, eleve mindent kívülről látunk, talán kicsit könnyebb hinni. De ahogy magamat és a környezetemben, általam ismert embereket látom azért mégsem olyan egyszerű dolog a hit. Tudom, hogy kegyelmi ajándék, de a kegyelmi ajándékot mégiscsak az általam megküzdött, kiimádkozott dolgok alapján kapom, a semmittevésém révén nem kaphatom.

Oly nehéz átlépni a komoly hit küszöbét. Az nyilván kevés, hogy mondogatom azt, hogy hiszek. Az alap kérdés, hogy legalább alkalmanként tud-e lángolni a hitem? Írva van a Szentírásban, hogy a hit által van lehetőségünk egyáltalán meggyógyulni, csak a hit által van lehetőségünk a természet törvényeinek alkalmi felülírására, csodákra. És ezt az égre nyitott, szívből jövő hitet oly nehéz megkapni, oly nehéz életben tartani. De csak ez a hit az, ami megmozgat sokmindent.

Mi kell ehhez? Mi kell ahhoz, hogy megnyíljon a szemem, hogy tisztán hinni tudjak Jézus végtelen erejében, végtelen szeretetében, csodálatos közreműködésében a hétköznapijaimban, az ünnepnapjaimban? Mi kell ahhoz, hogy napi szinten olyan kapcsolatot tudjak kiépíteni Veled, hogy megkaphassam ezt a csodálatos ajándékot, mely hegyeket mozgat?

Valószínűleg egy teljesen istenre hagyatkozó élet, mely minden rezdülésében Veled, Jézussal akar kapcsolatban lenni, akár vásárolok, akár mosogatok, akár utazom a járművön, akár a munkahelyemen a

feladatomat végzem, akár kikapcsolódom... Az Istenben, Istennel cselekvés, pihenés, létezés nagyon nehéz feladat a hétköznapi ember számára, hiszen az élet forgataga mindig el-el terel Tőle. Mégis erre kell törekednünk nap mint nap. Isten adjon erőt ehhez mindannyiunknak!

(Tengernek Csillaga XVI/5., 2011.)

Ne magyarázzon nekem senki!

„Innét eltávozva szülővárosába ment. Tanítványai elkísérték. A következő szombaton tanítani kezdett a zsinagógában. Sokan hallgatták, és csodálkozva mondogatták: »Honnét vette ezt? Hol tett szert erre a bölcsességre? És a csodák, amiket kezével végbevisz! Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon rokona? S ugye nővérei is itt élnek közöttünk?« És megbotránkoztak rajta. Jézus erre megjegyezte: »A prófétának csak hazájában, rokonai körében, a saját házában nincs becsülete.« S nem is tehetett ott csodát, csupán néhány beteget gyógyított meg, kézrátétellel. Maga is csodálkozott hitetlenségükön.» (Mk 6, 1-6)

Még Jézus is csodálkozott hitetlenségükön. Érdekes, hogy ezt írja az apostol, hogy Jézus sem várta azt, hogy ennyire hitetlenek legyenek. Ezek szerint igen nagy mértékű hitetlenségbe ütközött az Ő tanítása. És mindez miért történt? Mert igen komoly előítélettel voltak Jézus iránt. Hiszen ők aztán tudták, hogy Jézus a Mária fia és a rokonai is ott vannak közöttük, tehát emberileg teljes mértékig be tudták azonosítani a látható dolgok alapján az Ő személyét. Egyetlen probléma adódott, hogy a láthatatlant nem vették figyelembe. És néha pont ez az, ami teljesen ellenkezőjére tudja fordítani a dolgok feletti ítéletünket.

Akkor, ott Názáretben a názáreti lakosok látták azt, akit az apja ácsnak tanított, aki Mária fiaként nevelkedett fel közöttük. A külsőséges, látható dolgok alapján kétséget kizárólag beazonosították. És

hát egy ács kizárt, hogy olyan dolgokat cselekedjen, amit cselekszik, tehát valami nagy hamisság lehet az egész mögött, ezért bezárták a szívüket, egymást hergelve Jézus ellen. Így a hitetlenség csak egyre nőtt körükben. Ez egy veszélyes, de emberi viselkedés. Az ellenkezője is lehetséges, hogy nemes, szép dolgokban támogatjuk egymást a nemes és szép felé, de ez általában nehezebben megy...

Mai világunkban mi is történik körülöttünk Jézussal? Jézus megjelenik közöttünk minden szentmisén valóságosan az Oltáriszentségben. És mi tudjuk, hiszen látjuk, hogy az csak egy kenyérdarab, az csak egy kis anyag darab, egy ostya. Ezt ma is oly sok katolikus teljesen egyértelműen tudja, ne magyarázzon neki senki, hogy ott Jézus jelenik meg! Pedig Egyházunk alap dogmatikus tanítása, hogy Jézus valóságosan megjelenik a Szentostyában! Ezt a fizikai tapasztalás szerint valóban nehéz hinni. De muszáj nekünk materialistának lennünk, ha katolikusnak valljuk magunkat?

Ugyanazt tapasztaljuk, éljük át ma is, mint a názáreti zsinagógát betöltő emberek ott, az ő templomukban. Láttak valakit, akiről „tudták”, hogy kicsoda, ezért nem hitték el, hogy Ő valóban a Messiás. És mi látunk egy ostyát, egy egyszerű kis kenyérdarabot, és „tudjuk”, hogy az egy ostya, és nem nagyon akarjuk elhinni, hogy abban valóságosan jelen van Jézus Krisztus – ahogy az utolsó vacsorán megígérte, hogy velünk marad a világ végezetéig.

Érdemes elgondolkodnunk azon, hogy mennyiben tudunk vagy akarunk különbözni a názáreti zsinagógát akkor éppen megtöltő emberek lelkeségétől? Akarunk-e, vágyunk-e hinni abban, hogy a Szentostyában valóságosan jelen van Jézus Krisztus?

(Tengernek Csillaga XVII/5., 2012.)

Neved föl van írva a mennyben

„A hetvenkét tanítvány nagy örömmel tért vissza. »Uram – mondták – nevedre még a gonosz lelkek is engedelmeskedtek nekünk.« Így válaszolt nekik: »Láttam a Sátánt: mint villám, úgy bukott le az égből. Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, hogy minden ellenséges erőn úrrá legyetek. Nem fog ártani nektek semmi. De mégse annak örüljete, hogy a gonosz lelkek engedelmeskednek nektek, inkább annak, örüljete, hogy nevetek föl van írva a mennyben.«” (Lk 10,17-20)

Milyen érdekes, hogy Jézus azt mondja: „Ne annak örüljete, hogy a Sátánt kiűztétek, hanem annak, hogy nevetek fel van írva a mennyben.” Mert nyilván az nagy öröm az ember számára, amikor a Sátánon úrrá lehet, amikor Jézus nevében másokon segíthet, adott esetben egyes kísértéseitől megszabadathatja embertársát, de Jézus azt mondja, van ennél nagyobb és fontosabb öröm. Ez az öröm pedig az, hogy ha a nevünk fel van írva a mennyben.

Az embernek természetes vágya, hogy neve fel legyen írva a mennyben. Jézus azonban azt mondta, hogy keskeny az út, és fel kell vennünk keresztünket, hogy ha követni akarjuk, és ezzel a kereszthordozással juthatunk a mennybe, akkor lesz felírva nevünk a mennyben.

A visszatérő tanítványoknak a nevük feljegyzését múlt időben mondja: „nevetek fel van írva a mennyben”. Miért lehet erről Jézusnak már múlt időben beszélni, mint ami már megtörtént?

Ha igyekszünk belegondolni a tanítványok helyzetébe, akiket elküldött Jézus, hogy előkészítsék az ő útját, akkor azt kötötte a lelkükre, hogy semmit se vigyenek magukkal, fogadják el azt az ennivalót, melyet eléjük tesznek, és ne helyezkedjenek, ne is engedjenek a helyezkedésnek, azaz ha egyszer egy településen egy ember befogadta őket, maradjanak náluk. Ehhez, hogy mindezt megvalósítsák, az volt szükséges, hogy teljes mértékben Jézus utasítására hagyatkozzanak, és hogy alázattal viselkedjenek mindenhol, mindenkivel szemben. És

Tartalom

Bevezetés	3
Szentírási elemzések	5
Ima és böjt együttesének ereje	7
Ima és böjt.....	10
Jézus nevére	12
Akinék van, még kap	14
Hogyan lehetséges ez?	16
Jézus könnyei Lázár sírjánál	18
Ábrám és Ábrahám	19
És megnyílt a szemük	21
Ne magyarázzon nekem senki!	23
Neved föl van írva a mennyben	25
Isten szól hozzánk	26
A hit törekenysége.....	28
Lázár és az irgalmasság	30
Csak semmi rosszat.....	32
Ezer év.....	35
Más jelet nem adok	37
Az igazságosság	40
Jézus megtestesülése.....	42
Vízkereszt	46
Jézus bemutatásánál.....	48
A Húsvét ünnepeköre.....	50
Megtaláltuk a Messiást	54
Irgalmassággal kapcsolatos gondolatok.....	56

Egyéb gondolatok	59
Fogyasztói társadalom	61
Két szentmise között	70
Napi egy tized rózsafüzér	74
Amiért érdemes magammal küzdenem	75
Lelkünknek nincs kora	77
Megerősítés, hogy tovább menj.....	79
Teljes önátadás Szűz Máriának.....	83
Az imádkozás megkopása.....	84
Kérjetelek és adatok	85
Felajánlás – könyörgés	86
Az Úr angyala	87
Barátom-e Jézus?	89
Hitéletünk vasárnaptól vasárnapig.....	91
Éjszakai engesztelés	91
A liturgia zenei világa.....	92
Térdhajtás a templomban	95
Dicsőség az Istennek.....	96
Az átváltoztatás után	98
Három rózsafüzér.....	100
A dunai árvíz után	101
Jézus helye a templomban.....	102
Felfelé növekszik.....	104
Krisztus misztikus teste.....	106
Templomaink	108
A peremre szorultak.....	110
Hiszékenység.....	113
A szentmise.....	114

Az éltető erő.....	117
Gyengeségeinket legyőzhetjük.....	118
Problémáink okát keresve	121
Egy szentmisén tapasztaltak	124
A kereszt elkerülhetetlen	126
Egy eucharisztikus élmény	128
Templomaink helyzete	130
Tudat alatti befolyásoltságunk	132
Az állandóság értéke	136
Merjünk elég kicsik lenni	139
Az öröm két dimenziója.....	140
Isten nem változik	142
Isten megengedi	144
Júdás az áruló?	148
Ami tapintható volt	150
Imák	151
Köszönöm Neked!	153
Dicsőítelek és áldalak.....	153
Hazánkért.....	154
Ima hazánkért	155
Hétköznapi néma szentjei.....	157
Ima a papokért	157
Ima hazánk* őrangyalához	159
Drága Jézusom!.....	160
Elmélkedési gondolatok a Papság évére.....	160
Kit akarok szolgálni?	166